

Jaarverslag 2005

BEDRIJFSFONDS
VOOR DE PERS

Jaarverslag 2005

Bedrijfsfonds voor de Pers

Bedrijfsfonds voor de Pers

Prinsessegracht 19

2514 AP Den Haag

T070 361 71 11

F070 361 71 08

Inhoud

Verlag over 2005 5

De Organisatie 8

1. Advies aan de staatssecretaris van OCW 10

1.1. Advies voor de persbrief van 2005 10

1.2. Advies naar aanleiding van 'Focus op Functies' 13

2. Subsidieverlening 17

2.1. Aanvragen voor afzonderlijke persorganen 18

2.2. Aanvragen voor minderhedenbladen 20

2.3. Aanvragen voor internet-informatieproducten 22

2.4. Aanvragen ten behoeve van onderzoek in opdracht van derden en
gezamenlijke projecten van persorganen 23

2.5. Bezwaar en beroep 28

3. Onderzoek, studie & seminar 29

3.1. Onderzoek 29

3.2. Studie 32

3.3. Seminar 34

4. Financieel jaarverslag 36

4.1. Balans per 31 december 36

4.2. Toelichting bij de jaarrekening 38

4.3. Accountantsverklaring 46

Verlag over 2005

Advies

Reeds in 2004 heeft het Bedrijfsfonds voor de Pers een advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangeboden over de regionale en lokale informatievoorziening via de pers. Dit advies, 'Van vangnet naar springplank' is door de staatssecretaris ter hand genomen voor de persbrief van 2005. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek zijn overgenomen en in de persbrief voorzien van een reactie van de staatssecretaris. Voorts heeft het Bedrijfsfonds in 2005 enkele gedachten aan de staatssecretaris meegegeven omtrent de discussie over het rapport 'Focus op Functie, uitdagingen voor een toekomstig mediabeleid' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. In het bijzonder werden enkele gedachten meegegeven over het gedeelte betreffende de vormgeving en instrumentatie van toekomstig mediabeleid. Het Bedrijfsfonds zag aanleiding tot het presenteren van een voorstel om een speciaal innovatiefonds voor vernieuwing van de nieuws- en informatievoorziening via de pers tot stand te brengen.

Subsidieverlening

In het verslagjaar zijn 23 steunaanvragen ingediend bij en behandeld door het Bedrijfsfonds voor de Pers. Uiteindelijk heeft dit voor veertien aanvragen geleid tot een positief besluit. Voor tien subsidieaanvragen had het Fonds het voornemen deze aanvraag te zullen gaan afwijzen, hiervan kwam één aanvraag uit 2004. Middels dit voorgenomen besluit is de aanvrager in de gelegenheid gesteld de aanvraag in te trekken om daarmee een officieel besluit en publicatie te voorkomen. Naar aanleiding van de intentie om de aanvragen te zullen gaan afwijzen zijn er drie verzoeken tot heroverweging van het voorgenomen besluit binnengekomen. Deze drie verzoeken zijn afgewezen omdat er geen nieuwe feiten of argumenten zijn aangevoerd die aanleiding gaven om het verzoek te heroverwegen. In het verslagjaar is één aanvraag, van sportkrant Goal!, definitief afgewezen. Hiertoe heeft Goal! een bezwaarschrift

ingediend. Zeven aanvragen hebben uiteindelijk in 2005 niet tot besluitvorming geleid omdat de behandeling is aangehouden in afwachting van nadere informatie.

Onderzoek, studie & seminar

Onderzoek

In het verslagjaar is opdracht gegeven tot het uitvoeren van het onderzoek lokale en regionale informatievoorziening in Nederlandse gemeenten, waarbij de nadruk komt te liggen op de formele nieuwsvoorziening. Het onderzoek wordt uitgevoerd door dr. M. Vergeer van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Daarenboven zijn de resultaten beschikbaar gekomen van het onderzoek naar de digitale krantenwijk in Haarlem en Heerlen uitgevoerd door Susan van der Wijst zijn beschikbaar gekomen, evenals de resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Netkwesties. Dit laatste betreft een onderzoek naar de kansen en bedreigingen van internet en daarmee samenhangende technologische veranderingen voor de journalistieke productie en de exploitatie van persorganen.

Bovendien is er in het verslagjaar uit eigen onderzoeksmiddelen een financiële bedrage gegeven aan de Fontys Hogeschool ten behoeve van hulp bij publicatie van het jubileumboek. Dit geschiedde in combinatie met de PR-activiteiten van het Bedrijfsfonds.

Studie

In 2005 is een onderzoek naar de invloed van het lezen van online gedrukte dagbladen op de publieke agenda in Nederland uitgevoerd en vormt onderdeel van de reeks gepubliceerde Studies (S14). De vraag die centraal stond in het studieonderzoek van Ester de Waal en Klaus Schoenbach in samenwerking met Edmund Lauf, verbonden aan The Amsterdam School of Communications Research (ASCoR), luidt: In hoeverre leveren Nederlandse online kranten een bijdrage aan de kennis van maatschappelijke onderwerpen van hun lezers, in vergelijking met traditionele (gedrukte) versies?

Seminar

Het Bedrijfsfonds heeft in mei 2005 de discussiebijeenkomst 'Leve de krant!?' georganiseerd, onder meer naar aanleiding van het beleidsessay 'Tussen krantebedrijf en mediaconcern' (1992) en het rapport 'Focus op Functies' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. De Toekomstraad, een panel van kunstenaars en media- en communicatiedeskundigen, heeft nagedacht over de toekomst van de media en het mediagebruik in Nederland en presenteerde die middag een essay met daarin geen kant en klare conclusies, maar visies en ideeën die tot nadenken moeten prikkelen. Zal de televisie in de toekomst nog een functie als nieuwsmedium vervullen? Zullen kranten hun voortrekkersrol als nieuwsleverancier behouden? Of is die rol weggelegd voor het internet? En welke rol vervullen journalisten hierin? Wordt hun rol dusdanig dat er een transfermarkt voor journalisten ontstaat? Verschillende onderzoekers en analisten hebben zich die middag bezig gehouden met de vraag wat journalistiek aan het begin van de 21^e eeuw inhoudt. Zij voorzagen onder meer dat de rol van journalist verschuift van 'beschrijver' naar 'duider'.

Financieel jaarverslag

In het verslagjaar is de jaarrekening over 2004 en de begroting over 2006 van het Bedrijfsfonds voor de Pers te Den Haag gecontroleerd door de accountant. De jaarrekening en begroting zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van het Bedrijfsfonds voor de Pers. De jaarrekening over 2004 is in het verslagjaar voorzien van een accountantsverklaring.

De Organisatie

Het Bedrijfsfonds voor de Pers heeft ten doel het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de pers, voor zover die van belang is voor de informatie en opinievorming.

Op 16 september 1974 werd het Bedrijfsfonds aanvankelijk opgericht als Stichting Bedrijfsfonds voor de Pers. Sinds 1 januari 1988 functioneren wij op basis van de Mediawet als een zelfstandig bestuursorgaan. Hierbij zijn alle rechten en verplichtingen van de Stichting Bedrijfsfonds voor de Pers overgegaan op het Bedrijfsfonds. Doelstellingen, taken en bevoegdheden zijn neergelegd in de Mediawet en het Mediabesluit.

De samenstelling van het bestuur eind 2005:

dr. G.W. (Wim) Noomen, voorzitter

Benoemd als voorzitter bij KB van 15 april 2003 per 1 september 2003.

dhr. S.M. (Simon) Korteweg (Thesaurier)

Benoemd als bestuurslid voor het eerst bij KB van 23 juli 1996 ingaande 1 augustus 1996. Per 1 augustus 2001 herbenoemd voor een tweede periode bij KB van 21 januari 2002.

dhr. F.I.M. (Ferry) Houterman,

Benoemd als bestuurslid bij KB van 24 januari 1997 ingaande 1 maart 1997. Herbenoemd bij KB van 18 april 2002 ingaande 1 maart 2002.

drs. D. (Dowlatram) Ramlal,

Benoemd als bestuurslid bij KB van 22 juli 2002 ingaande 1 augustus 2002.

mevr. prof. mr. dr. E.M. (Liesbeth) Kneppers-Heijnert

Benoemd als bestuurslid voor het eerst bij KB van 1 juli 1998 ingaande 1 juli 1998 en herbenoemd bij KB van 1 augustus 2003 ingaande 1 juli 2003.

mevr. drs. J. (Johanneke) Liemburg

Benoemd als bestuurslid voor het eerst bij KB van 1 juli 1998 ingaande 1 juli 1998 en herbenoemd bij KB van 1 augustus 2003 ingaande 1 juli 2003.

mevr. mr. W.M.C. (Wil) de Vrey-Vringer

Benoemd als bestuurslid voor het eerst bij KB van 1 augustus 1995 per 1 september 1995 en herbenoemd per 1 september 2000 bij KB van 9 november 2000.

De leden van het bestuur zijn voor een periode van vijf jaar benoemd bij Koninklijk Besluit (KB). Op grond van de Mediawet is herbenoeming voor bestuursleden voor één aansluitende periode van vijf jaar mogelijk.

Samenstelling bureau over 2005:

dr. L.H.A. (Lou) Lichtenberg, directeur

drs. A.R. (Rick) van Dijk, adjunct directeur

mevr. C.M.M. (Christine) Wissink, administratief medewerkster

mevr. J. (Joyce) Olree-Benzie, administratief medewerkster

mevr. Y. (Yvette) Janmaat, administratief medewerkster

De vaste medewerkers van het bureau zijn op grond van de Mediawet in dienst van het Bedrijfsfonds. Zij zijn benoemd door het bestuur.

1. Advies aan de staatssecretaris van OCW

1.1. Advies voor de persbrief van 2005

In de persbrief van 2005 van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Medy van der Laan, is het advies 'Van vangnet naar springplank' van het Bedrijfsfonds uit 2004 over de regionale en lokale informatievoorziening via de pers ter hand genomen. De aanleiding voor het schrijven van dit advies ligt in de zorg die het Bedrijfsfonds heeft omtrent het samenvoegen van regionale dagbladen en het samenvoegen of opheffen van lokale nieuwsbladen en andere informatiebladen, zoals dat de afgelopen jaren heeft plaats gevonden.

De bevindingen van het Bedrijfsfonds naar aanleiding van het onderzoek komen samengevat hierop neer. Voor de *aanbodzijde* geldt dat de afgelopen 20 jaar zich een sterke daling heeft voorgedaan van het aanbod (titels) aan en het gebruik (oplage, dekking) van betaalde regionale bladen. Slechts een kleine minderheid van de bevolking kan nog kiezen uit verschillende regionale kranten. Het aantal betaalde nieuwsbladen is in deze 20 jaar meer dan gehalveerd, terwijl hun gezamenlijke oplage met ruim 60 procent terug liep. Het aanbod van 'gratis' informatie (huis-aan-huisbladen, lokale en regionale omroep) is toegenomen. Betaalde media met journalistieke nadruk op een specifieke regio (dag- en nieuwsbladen) zagen hun positie verzwakken ten opzichte van gratis media die de nadruk op commerciële inhoud leggen (huis-aan-huisbladen), die een veel groter gebied bestrijken (regionale omroep) of die wegens beperkte financiële middelen relatief weinig aandacht kunnen besteden aan lokale journalistiek (lokale omroep). Wat de *vraagzijde* betreft laat het onderzoek tot dusverre nog niet het bestaan van 'witte plekken' in de lokale/regionale informatievoorziening zien. Nieuwsbladen, huis-aan-huisbladen en landelijke dagbladen blijken vaak een substituut voor regionale dagbladen te kunnen bieden. Voor de informatievoorziening op lokaal

bestuurlijk en politiek gebied speelt het nieuwsblad en het huis-aan-huisblad een doorslaggevende rol. Tevens is vastgesteld dat, hoewel het merendeel van de burgers in gemeenten geïnteresseerd is in wat er in de eigen gemeente gebeurt, maar een kleine groep burgers zich verdiept in lokale bestuurlijke aangelegenheden. Jongeren blijken meer mondiaal/ landelijk georiënteerd te zijn dan regionaal/lokaal. Wanneer ze media voor informatieve doeleinden willen raadplegen, richten ze zich vooral op internet.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek naar de regionale en lokale informatievoorziening van het Bedrijfsfonds zijn overgenomen en in de persbrief voorzien van een reactie van de staatsecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De eerste aanbeveling betrof de handhaving van het huidige steun-instrumentarium voor afzonderlijke kranten en tijdschriften, mits ze projecten overleggen die gericht zijn op substantiële vernieuwing. Gedoeld wordt hier op vernieuwende uitgeefprojecten en redactionele projecten die journalistieke creativiteit en mededinging bevorderen, maar tevens wordt het oog ook gericht op lokale en regionale bladen die in nood (dreigen te) komen en wezenlijke vernieuwing nastreven van inhoud en/of vormgeving en/of distributie en/of werving voor deze producten. Deze aanbeveling wordt overgenomen, daar de staatsecretaris van mening is dat innovatie binnen de (dagblad)pers noodzakelijk is om het product aantrekkelijk te houden voor lezers en adverteerders. Bovendien vindt de staatsecretaris het gepast dat het Fonds, naast de van oudsher bestaande taak om tijdelijke financiële steun te bieden aan noodlijdende persorganen, bij moet kunnen dragen aan modernisering en vernieuwing in het perslandschap. Het louter in stand houden van het bestaande zou neerkomen op een soort monumentenzorg en volgens de staatsecretaris is er ook behoefte aan nieuwbouw. Binnen de perssector is het besef voluit aanwezig, dat nieuwe vormen van uitgeven noodzakelijk zijn om een goede positie op de mediamarkt veilig te stellen. Het Bedrijfsfonds moet daarbij een stimulerende rol kunnen spelen. Om dat goed tot uitdrukking te kunnen brengen is een naamwijziging gewenst. De staatsecretaris heeft, in samenspraak met het Bedrijfsfonds, voorgesteld om het Fonds om te dopen tot *Stimuleringsfonds voor de Pers*.

Een ander advies was om de tijdelijke steunregelingen voor minderhedenbladen en journalistieke internet-informatieproducten, beiden sedert juli 2002 van kracht, te handhaven.

De regeling voor minderhedenbladen is in het leven geroepen, omdat er een knelpunt bestaat bij de informatievoorziening van en voor minderheden. De bestaande kranten worden door hen weinig gelezen: dat komt niet alleen door het taalprobleem, maar ook omdat deze groepen in Nederlandse kranten (te) weinig vinden wat aansluit bij de eigen leefwereld. De staatsecretaris vindt een dergelijk instrument een belangrijke impuls in het door haar gevoerde diversiteitsbeleid.

De regeling voor journalistieke internet-informatieproducten is bedoeld als stimulering van kwalitatief hoogwaardige journalistieke informatievoorziening via het internet, dat zich immers in betrekkelijk korte tijd ontwikkeld heeft tot een belangrijke informatiebron voor de burgers. In het kader van de overheidszorg voor een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening werd een dergelijke stimuleringsregeling van belang geacht. Deze regeling is inmiddels door het Fonds geëvalueerd en vastgesteld is dat de periode die zit tussen de toewijzing van de eerste aanvraag (april 2003) en deze evaluatie (augustus 2004) nog te kort is om een uitspraak te doen over de effectiviteit en de rentabiliteit van de producten. Wel is geconcludeerd dat er een aantal vernieuwende projecten tot stand is gekomen, waarmee relatief lage bedragen zijn gemoeid. Het geeft uitgevers de mogelijkheid om journalistieke producties via het internet te laten verschijnen, wat geheel in lijn is met de eerder geconstateerde noodzaak tot innovatie en diversificatie van de uitgeefactiviteiten. De staatsecretaris neemt ook dit advies van het Bedrijfsfonds over en beide regelingen worden dan ook (vooralsnog) voortgezet.

Het derde advies betrof de handhaving van steun aan onderzoek dat de persbedrijfstaking als geheel ten goede komt. Dit advies wordt door de staatssecretaris overgenomen onder voorwaarde dat het onderzoek moet passen binnen de doelstellingen van het Bedrijfsfonds. De staatsecretaris gaat er met het Fonds van uit, dat dit type onderzoek een belangrijke bijdrage levert aan de al meermalen genoemde noodzaak voor innovatie binnen de

persbedrijfstak.

Daarenboven heeft het Bedrijfsfonds nog geadviseerd om een aparte experimentele stimuleringsregeling in te voeren voor vernieuwende regionale of lokale journalistieke producties, die zich hoofdzakelijk op de regionale of lokale politieke informatievoorziening richten. Waarbij het Fonds vooral denkt aan journalistieke producties in kranten (dagbladen, nieuwsbladen of huis-aan-huisbladen) en websites die verschijnen in respectievelijk betrekking hebben op gebieden waarvan wordt aangetoond dat ze behoren tot 'witte plekken' in de voorziening van informatie over regionale en lokale bestuurlijke en politieke aangelegenheden. Zolang voor omroepen een apart overheidsbeleid via de Mediawet geldt waarin tevens financiering is geregeld, komen regionale en lokale omroepen niet voor zo'n stimuleringsregeling in aanmerking. De staatssecretaris staat positief tegenover de gedachte achter deze experimentele regeling, omdat zij versterking van de lokale en regionale informatievoorziening van groot belang acht voor het functioneren van de lokale en regionale democratie. De staatssecretaris is van mening dat door de schaalvergroting die met name de regionale kranten de afgelopen decennia hebben doorgemaakt, juist de informatievoorziening op lokaal en regionaal niveau in de knel kan raken. De staatssecretaris is zich bewust van het feit dat het hier gaat om een gecompliceerde aangelegenheid, waarbij uiteraard een goede afweging tussen kosten en baten noodzakelijk is. Derhalve wil de staatssecretaris eerst nader overleg met het Bedrijfsfonds voeren, alvorens een besluit wordt genomen over het al dan niet invoeren van zo'n experimentele regeling.

1.2. Advies naar aanleiding van 'Focus op Functies'

Naar aanleiding van het rapport 'Focus op Functies, uitdagingen voor een toekomstig mediabeleid', ter hand gesteld door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zag het Bedrijfsfonds in het verslagjaar noodzaak een bijdrage te leveren aan de discussie over dit WRR-rapport. De bijdrage was bedoeld om enkele gedachten mee te geven aan de bewindspersoon. In het bijzonder het

gedeelte over de vormgeving en instrumentatie van toekomstig mediabeleid gaf het Bedrijfsfonds aanleiding een voorstel te presenteren om een speciaal innovatiefonds voor vernieuwing van de nieuws- en informatievoorziening via de pers tot stand te brengen.

In de afbakening en doelstelling van het rapport kwam duidelijk naar voren dat publieke communicatiekanalen, zoals massamedia, post en telecommunicatienetwerken de kern vormen van het maatschappelijk communicatiebestel. Voortschrijdende technologische convergentie leidt er toe dat tv-programma's en kranteninformatie per mobiele telefoon beschikbaar zijn. Derhalve had het Bedrijfsfonds zich voorgesteld dat telecommunicatie meer in de studie was betrokken en zou het ook meer voor de hand hebben gelegen om in het rapport te spreken over pluriformiteit in het communicatielandschap in plaats van in het medialandschap. Middels het rapport heeft de Wetenschappelijk Raad beoogd twee doelen te bereiken: a) het bieden van een wetenschappelijk verantwoord beeld omtrent de ontwikkelingen die de komende vijf à tien jaar van invloed kunnen zijn op het medialandschap, en b) het ontwikkelen van een toekomstbestendige beleidsredenering dat uitmondt in een aantal conclusies en aanbevelingen op hoofdlijnen voor de beleidsinhoud en de vormgeving ervan. Het was het Bedrijfsfonds niet voldoende duidelijk op welke termijn in het rapport wordt bedoeld inzake het realiseren van de gestelde doelen: op de middellange termijn, of ook op de korte termijn. Daarenboven ontbrak het aan duidelijkheid over de wijze waarop de zes onderscheiden functies aan de drie waarden 'pluriformiteit', 'onafhankelijkheid' en 'toegankelijkheid' zijn gerelateerd. De **bepleite** nadruk op toezicht, evaluatie/monitoring en verantwoording vooronderstelde de aanwezigheid van beoordelingscriteria, die tevergeefs door het Fonds zijn gezocht. Dit maakte het moeilijk het rapport op mogelijke beleidsrelevantie te beoordelen. Het Sociaal en Cultureel Planbureau deed eerder in zijn onderzoeksrapport 'Achter de schermen' ook de aanbeveling, dat de overheid zou moeten overstappen op een 'geïntegreerd mediabeleid' waarbij niet langer de diverse mediumtypen richtinggevend zouden moeten zijn, maar de functies die media vervullen. In die gedachte komt er een einde aan een specifiek persbeleid. In de persbrief van 18 januari 2005 merkte de staatssecretaris op dat juist het persbeleid

zich in feite al richt op het beschermen en stimuleren van een belangrijke functie die de pers vervult, namelijk het informeren en opiniëren. Om die reden vindt de staatssecretaris het gewenst dat ook de komende jaren een specifiek persbeleid deel uitmaakt van het bredere media- en informatiebeleid van de overheid, juist vanwege de informerende en opiniërende functie van de (dagblad)pers. In dat standpunt kan het Bedrijfsfonds zich vinden.

Indien gekeken wordt naar media vanuit de functionele benadering van het medialandschap gaat men ervan uit dat tekorten in pluriformiteit bij een specifiek medium opgevangen kunnen worden door mogelijkheden van substitutie tussen typen media. Wanneer kranten verdwijnen, kunnen andere media dat gat opvullen. Maar die redenering gaat voorbij aan het feit dat media vaak maar gedeeltelijk functies van elkaar kunnen overnemen. Hierbij dient te worden gelet op specifieke eigenschappen van elk medium. In dit verband moet ook gedacht worden aan McLuhans 'The medium is the message'. Op macro niveau is de redenering wellicht vol te houden, maar op micro niveau van de informatiedrager en -gebruiker biedt zij de nodige complicaties. Ook in deze verkenning van de Wetenschappelijke Raad krijgt de perssector geringe aandacht. Bovendien worden de ontwikkelingen en het beleid ten aanzien van de lokale informatievoorziening nauwelijks besproken. Inmiddels zijn het Commissariaat voor de Media en het Bedrijfsfonds op dit gebied gezamenlijk nader onderzoek gestart. Enerzijds is dat een voortzetting van het jaarlijks actualiseren van concentratieprocessen in Nederland door middel van overzichten van aanbieders, titels en publieksvoorkeuren bij pers, radio, televisie en internet, alsmede het in kaart brengen van de eigendomsverhoudingen en de marktpositie van de media. Anderzijds wordt dieper ingaan op het vraagstuk pluriformiteit en onafhankelijkheid: in plaats van uit te gaan van verschillende platformmarkten (pers, tv, enz.) spitst toekomstig onderzoek zich toe op crossmediaal onderzoek van de contentmarkt voor nieuws en informatie. Deze laatste onderzoekslijn sluit aan bij de focus op mediafuncties die de Wetenschappelijke Raad bepleit.

Het Bedrijfsfonds vindt dat de WRR terecht wijst op het belang van een pluraliteit van aanbieders en een pluriformiteit van het aanbod gericht op een onafhankelijke en kwalitatief hoogwaardige voorziening van nieuws en

actualiteiten. Voor de (dagblad)pers impliceert dit belang dat zij meer werk zou kunnen en moeten maken van innovatie, zeker om een nieuwe, meer eigentijdse invulling te geven aan haar belangrijke functies op het gebied van informatie en opinie. Deze bedrijfstak verkeert in een transitiefase, waarin gedrukte persmedia enerzijds belemmeringen ervaren in hun pogingen andere terreinen in het medialandschap te betreden en anderzijds gestimuleerd dienen te worden om die stap te zetten ter wille van hun continuïteit als informatie- en opinieleverancier. Uitgaande van de zorgplicht van de overheid voor een goed functionerende informatievoorziening en gelet op mogelijke witte plekken die in de regionale en lokale informatievoorziening ontstaan door het verder samenvoegen van kranten - een gevaar ook gelet op aanstaande verkiezingen voor Gemeenteraden, Provinciale Staten en Burgemeestersposten en op lokale referenda - is het denkbaar dat de overheid voorwaarden schept om de pers in deze transitiefase de helpende hand te reiken. Acties van de pers zelf om meer te innoveren sluiten hier goed bij, maar waarbij er helaas allerlei financiële problemen rijzen die belemmerend werken. Een dergelijk actief optreden van de overheid onderschrijft volgens het Fonds de opmerking in het Paasakkoord dat kennis en innovatie (naast onderwijs) de essentiële basis van de samenleving en de economie vormen. Duurzame economische groei wordt daar in toenemende mate door bepaald. Tegen deze achtergrond is het volgens het Bedrijfsfonds denkbaar dat er een speciaal innovatiefonds binnen de bevoegdheden van dit Fonds tot stand komt, om onder nadere voorwaarden stimuleringsmiddelen voor innovatie aan persorganen beschikbaar te stellen. Een dergelijk innovatiefonds kan een prikkel geven aan de Nederlandse pers om de vertaalslag serieuzer te maken. Het **behoefde** volgens het Bedrijfsfonds geen betoog dat een goed functionerend pluriforme en onafhankelijke nieuws- en informatievoorziening evenzeer voor de Nederlandse samenleving als voor het democratisch bestel van levensbelang is. Het bestuur van het Bedrijfsfonds bepleit hierbij vooral de instelling van een commissie met deskundigen uit bedrijfstak en overheid om een dergelijk innovatiefonds via de pers van de grond te tillen.

2. Subsidieverlening

Het Bedrijfsfonds is krachtens de Mediawet en het Mediabesluit bevoegd om subsidie te verlenen in de vorm van kredieten, kredietfaciliteiten of uitkeringen aan projecten van uitgevers. De projecten dienen de rentabiliteit van de betrokken uitgaven te verbeteren. Behalve individuele steunaanvragen zijn wij ook gerechtigd om aanvragen voor financiële steun ten behoeve van onderzoeksprojecten of gezamenlijke projecten van persorganen te honoreren.

De wettelijke grondslag voor subsidievertrekking is gelegen in de artikelen 28, 123 t/m 132 en 175 van de Mediawet, de artikelen 54, 56 t/m 67 van het Mediabesluit en de Tijdelijke subsidieregeling voor bladen voor culturele minderheden en voor internet-informatieproducten. Aanvragers die voor subsidieverlening in aanmerking willen komen moeten voldoen aan de criteria van de werkingssfeer en voldoen aan specifieke criteria per subsidiemogelijkheid. Voor ieder project geldt als algemene voorwaarde dat het moet worden uitgevoerd zoals het is ingediend en dat eventuele wijzigingen ter goedkeuring aan ons dienen te worden voorgelegd. Dit wordt tussentijds en na afloop van het project getoetst aan de hand van inhoudelijke en financiële rapportages over de voortgang van het project. Verder geschiedt de uitbetaling van de subsidie vrijwel altijd in tranches, na goedkeuring van tussenrapportages en wanneer is voldaan aan alle overige voorwaarden van de subsidieverlening.

In het verslagjaar zijn 23 steunaanvragen ingediend bij en behandeld door het Bedrijfsfonds voor de Pers. Uiteindelijk heeft dit voor veertien aanvragen geleid tot een positief besluit. Voor tien subsidieaanvragen had het Fonds het voornemen deze aanvraag te zullen gaan afwijzen, hiervan kwam één aanvraag uit 2004. Middels dit voorgenomen besluit is de aanvrager in de gelegenheid gesteld de aanvraag in te trekken om daarmee een officieel besluit en publicatie te voorkomen. Naar aanleiding van de intentie om de aanvragen te zullen gaan afwijzen zijn er drie verzoeken tot heroverweging van het voorgenomen besluit binnengekomen. Deze drie verzoeken zijn afgewezen

omdat er geen nieuwe feiten of argumenten zijn aangevoerd die aanleiding gaven om het verzoek te heroverwegen. In het verslagjaar is één aanvraag, van sportkrant Goal!, definitief afgewezen. Hiertoe heeft Goal! een bezwaarschrift ingediend. Zeven aanvragen hebben uiteindelijk in 2005 niet tot besluitvorming geleid omdat de behandeling is aangehouden in afwachting van nadere informatie.

2.1 Aanvragen voor afzonderlijke persorganen

Voor individuele aanvragen van persorganen bieden artikel 129 en 130 Mediawet de mogelijkheid financiële steun te verstrekken. Dit ten behoeve van de uitvoering van een project indien de continuïteit van het persorgaan in gevaar is. Voorwaarde voor de steunverlening is dat de verantwoordelijke uitgever een project indient dat uitzicht biedt op een rendabele exploitatie binnen een redelijke termijn. De hieronder genoemde uitgevers hebben aan die voorwaarde voldaan.

Uitgeverij Van Gennep voor het blad Contrast

Het blad Contrast verschijnt sinds 1994 en is ontstaan na een fusie tussen het Nieuwsblad Migranten en het Buitenlanders Bulletin. Contrast is een tweewekelijks verschijnend opinieblad dat informeert over de multiculturele samenleving. In de periode 1996 - 2002 werd het blad uitgegeven door Forum, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling. Daarna is het blad ondergebracht bij Reed Elsevier. Omdat de advertentieopbrengsten tegen vielen is deze uitgever per 1 januari 2005 gestopt met de uitgave van Contrast. Sinds 1 februari 2005 wordt het blad uitgegeven door Uitgeverij Van Gennep.

Het blad wordt verspreid onder zowel instituten als particulieren. In oktober 2005 is gestart met de losse verkoop van het blad. Contrast wil zich de komende jaren sterker richten op particulieren middels duidelijkere profilering als publieksblad. Het blad dient een restyling te ondergaan en de internetsite moet verbeterd en aantrekkelijker worden gemaakt. Verder wordt de verschijningsfrequentie teruggebracht naar een maandelijkse

uitgave, dit onder gelijktijdige verdubbeling van het aantal pagina's. Door het uitvoeren van marketingacties beoogt de uitgever het aantal abonnees en de losse verkoop dusdanig te laten toenemen dat in 2007 een rendabele exploitatie wordt bereikt. Aan het Bedrijfsfonds is ter realisering van de restyling, de internetredactie en de marketingacties een bijdrage gevraagd. Het Fonds heeft besloten hiervoor een uitkering van € 60.000 beschikbaar te stellen.

Ekin Media voor het blad Ekin

Het Turks-Nederlandse tijdschrift Ekin bestaat inmiddels ruim negen jaar. Het verschijnt tien keer per jaar, overwegend in de Turkse taal en met een oplage van 10.000 exemplaren. Het nieuws dat Ekin brengt gaat over zaken die voor mensen van Turkse afkomst in Nederland van belang zijn. Het blad verscheen aanvankelijk gratis, maar heeft de afgelopen jaren de omslag gemaakt naar een betaalde uitgave. Distributie vond eerst plaats via Turkse winkels, maar is intussen uitgebreid naar kiosken. Om Nederlandse opiniemakers en Turks-Nederlandse jongeren, die voor een belangrijk deel in Nederland zijn opgegroeid, te bereiken wil de uitgever de komende jaren een reorganisatie doorvoeren. Hieronder valt het professionaliseren van de redactie, het voeren van een promotiecampagne, waarin het blad wordt gepositioneerd als een Nederlands in plaats van een Turks Magazine, en het aanpassen van de distributie. De totaal begrote projectkosten waren begroot op € 240.616. Het Bedrijfsfonds heeft besloten een uitkering toe te wijzen ter hoogte van € 173.786. Het resterende gedeelte, € 66.830, wordt uit eigen middelen gefinancierd.

Novib voor het maandblad onzeWereld

Het maandblad onzeWereld bestaat sinds 1957 en het geeft sinds dat jaar aandacht aan de gevolgen van globalisering in ontwikkelingslanden en de rol die Nederland in deze processen speelt. Voorheen stond ontwikkelingshulp centraal in het blad, maar een teruglopende oplage en een verlieslatende exploitatie noopten tot een wijziging van de redactie, de redactionele koers en het uiterlijk van het blad. Deze koerswijziging leidde echter niet tot de

gewenste abonnee- en oplagegroei. Om de toekomst van het blad veilig te stellen dient volgens Novib het blad te verzelfstandigen en het draagvlak te vergroten. Dit zou moeten geschieden middels samenwerking met andere organisaties uit de 'goede doelen branche'. Uiteindelijk dienen deze aanpassingen te leiden tot een journalistiek onafhankelijk, zelfstandig en rendabel goede doelenblad. Novib wil door middel van een onderzoek de kansen en bedreigingen van de uitbouw van onzeWereld naar een dergelijk blad in kaart laten brengen, waarbij een extern adviesbureau de kosten van het blad onder de loep neemt en een benchmark gaat uitvoeren. Daarbij zal het bureau een businessplan opstellen en de uitgever adviseren over de meest optimale inrichting van het uitgeefproces van het blad in verzelfstandigde vorm. De kosten van dit beoogde onderzoek bedragen € 35.000. Novib heeft het Bedrijfsfonds gevraagd tweederde deel van dit bedrag te subsidiëren, te weten € 23.335. Dit verzoek is toegewezen, mede op basis van de intentie van de uitgever om de exploitatie van het blad structureel te verbeteren.

2.2. Aanvragen voor minderhedenbladen

Op grond van de Tijdelijke subsidieregeling minderhedenbladen en journalistieke internet-informatieproducten is de werkingssfeer voor persorganen die zich richten op culturele en etnische minderheden verruimd ten opzichte van afzonderlijke persorganen in het algemeen. Hierdoor is het mogelijk een projectsubsidie aan bladen voor culturele en etnische minderheden toe te kennen:

- voor het starten van de exploitatie, indien het blad minder dan zes keer per week en minstens eenmaal per kwartaal verschijnt; of
- om de continuïteit van de exploitatie veilig te stellen, indien het blad minder dan één keer per maand en minstens eenmaal per kwartaal verschijnt.

De overige eisen voor subsidieverlening aan afzonderlijke persorganen zijn hetzelfde. Voor het verlenen van subsidie in de vorm van een uitkering of krediet is jaarlijks maximaal € 700.000 beschikbaar. Per project kan ten hoogste een bijdrage van € 115.000 per jaar worden verstrekt.

Uitgever ADCaribbean BV voor het Antilliaans Weekblad

Het Antilliaans Weekblad is in maart 2005 geïntroduceerd. Het blad wordt gevuld met nieuws en achtergronden uit de Nederlands-Antilliaanse gemeenschap en aangevuld met samenvattingen van nieuws dat zich op de Antillen voordoet. Daartoe is een samenwerkingsverband aangegaan met verschillende kranten die uitkomen op de Antillen. De primaire doelgroep van de krant wordt gevormd door Antillianen die (tijdelijk) in Nederland verblijven en die de band met hun vaderland niet willen verliezen. De secundaire doelgroep bestaat uit Nederlanders die beroepshalve of om persoonlijke redenen in de Antillen zijn geïnteresseerd. Om zo snel mogelijk na de start van het blad een bepaalde kritische massa van betalende lezers te realiseren had de uitgever het plan om een wervingscampagne uit te voeren om de (verspreid wonende) doelgroep snel en direct te confronteren met het product. Voor de marketingkosten in de eerste drie jaar is subsidieaanvraag ingediend. Het Bedrijfsfonds heeft besloten een krediet van € 80.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de marketingcampagne.

Marrein Publications BV voor het blad Beauty Expressions

Beauty Expressions, ooit begonnen als lifestyle magazine dat zich hoofdzakelijk richtte op een positieve beeldvorming van de zwarte vrouw bevat inmiddels ook politiek-maatschappelijke thema's en richt zich tevens op de blanke vrouw. Het magazine is daarmee meer een familieblad met een opiniërend karakter geworden. Het eerste nummer is in 2002 ter introductie gratis verspreid. Vanaf oktober 2003 is de verschijningsfrequentie toegenomen van een keer per kwartaal naar een keer per twee maanden. Om de continuïteit van het blad te waarborgen dient volgens de uitgever de redactionele formule van het blad verder verbreed en de bekendheid van het blad vergroot te worden. Dit alles door middel van het uitvoeren van een project in de jaren 2005, 2006 en 2007. Er dienen dan meer lezers bereikt en adverteerders beter bediend te worden. Aan het Bedrijfsfonds is voor dit project een bijdrage gevraagd van € 115.000. Met het uitvoeren van de investeringen, ter continuering van het blad voor de komende jaren, verwacht de uitgever in 2007 een rendabele exploitatie te bereiken. Daarmee werd

uitzicht geboden op een rendabele exploitatie binnen een redelijke termijn en derhalve is voldaan aan de eerder genoemde voorwaarde en heeft het Fonds besloten een krediet van € 115.000 beschikbaar te stellen aan Marrein Publications.

2.3. Aanvragen voor internet-informatieproducten

Steunverlening aan projecten gericht op de totstandkoming en verspreiding van journalistieke en vernieuwende informatieproducten via het internet geschiedt op grond van artikel 4 van de Tijdelijke subsidieregeling minderhedenbladen en journalistieke internet-informatieproducten. Voor deze subsidieverlening is jaarlijks maximaal een bedrag van € 2.260.000 beschikbaar. Per goedgekeurd project kan eenmaal en ten hoogste veertig procent van de projectkosten, met een maximum van € 180.000 worden verstrekt als uitkering of krediet onder de voorwaarde dat er uitzicht wordt geboden op continuïteit. Voor de hierna genoemde projecten was dat, op één na, het geval.

Stichting Promolat voor de internetuitgave Noticias

Noticias is een Nederlandse, niet-commerciële aanbieder van een onafhankelijke website met als focus Latijns-Amerika en alles met betrekking tot wat in Nederland gebeurt betreffende Latijns-Amerika. De nadruk ligt op nieuwsvoorziening over sociale, culturele en politieke ontwikkelingen die volgens de uitgever, stichting Promolat, bij andere media niet of onvoldoende aan bod komen. Verder fungeert de internetuitgave als platform voor sociale en culturele organisaties die zich bezighouden met deze regio. Het aantal bezoekers ligt op circa 20.000 per maand. Het aantal abonnees op de wekelijkse agenda bedraagt 2.000 stuks. Om de continuïteit van de site en daarmee de pluriforme berichtgeving over Latijns-Amerika te kunnen continueren, dient er volgens Noticias een hoofdredacteur aangetrokken te worden voor het verbeteren van de website en het stroomlijnen van de redactie. Daarbij moet dan meer aandacht worden besteed aan techniek en promotie. Om dit te kunnen realiseren heeft Noticias een steunaanvraag ingediend. Voldaan werd aan de voorwaarden voor steunverlening en om die

reden heeft het Fonds besloten een uitkering van € 26.520 ter beschikking te stellen.

Tory Media Internationaal BV voor de nieuwssite Surined

Surined bestaat sinds medio 2005 en probeert te voorzien in de informatiebehoefte van de in Nederland wonende Surinaamse gemeenschap, door nieuws te brengen dat gerelateerd is aan de eigen cultuur en gemeenschap. Deze behoefte wordt volgens de aanvrager door de reguliere media onvoldoende bevredigd, juist omdat deze minderheidsgroep goed geïntegreerd is in de samenleving. Naast nieuwsvoorziening is het creëren van een virtuele gemeenschap een belangrijke doelstelling van het project. Voor het opzetten van de website is een steunaanvraag ingediend. Wij hebben besloten voor een deel van deze kosten een krediet van € 37.182 beschikbaar te stellen omdat Surined naar inhoud en strekking afwijkt van andere informatieproducten en dat daardoor de verscheidenheid van informatie en opinievorming wordt vergroot.

2.4. Aanvragen ten behoeve van onderzoek in opdracht van derden en gezamenlijke projecten van persorganen

Ondersteuning van onderzoeksprojecten die de hele persbedrijfstaking dienen, geschiedt krachtens artikel 54 sub c en 58 van het Mediabesluit. De belangrijkste voorwaarde hierbij is dat de probleemstelling van het onderzoek moet passen binnen onze doelstellingen en dat de resultaten van het onderzoek de bedrijfstaking ten goede komen. Dat betekent onder meer dat de onderzoeksresultaten in beginsel ten goede dienen te komen aan persorganen die binnen de grenzen van onze werkingssfeer vallen. Aan deze voorwaarde hebben de hieronder vermelde onderzoeksprojecten voldaan.

Instituut voor Informatierecht voor onderzoek naar het redactiestatuut

Het Instituut voor Informatierecht (IViR), een onderzoeksinstituut verbonden aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam,

heeft een steunaanvraag ingediend voor een onderzoek naar de betekenis, status en inhoud van het redactiestatuut bij dagbladen. Het onderzoek zal worden uitgevoerd worden door prof. mr E.J. Dommering, prof. dr N.A.N.M. van Eijk, mr L.F. Asscher en ondersteund door een projectonderzoeker van het IViR. Het onderzoek beoogt meer inzicht te geven in het functioneren van het redactiestatuut bij dagbladen en, zo nodig, alternatieven voor verbetering aan te dragen.

Het redactiestatuut is een overeenkomst tussen directie, hoofdredactie en redactie van een dagblad (of ander persorgaan) waarin de redactionele identiteit van het blad is vastgelegd en waarin de rechten en plichten van partijen zijn omschreven. Het statuut vervult een belangrijke rol bij vormen van voorgenomen samenwerking/samenvoeging van bladen en andere concentratieverschijnselen. Bij eventuele steunverlening vanuit het Bedrijfsfonds is de aanwezigheid van een redactiestatuut verplicht gesteld (artikel 129, tweede lid, sub c, Mediawet). Het redactiestatuut werd vooral in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw als een belangrijk wapen gezien om bij concentraties toch enigermate te kunnen garanderen dat de redactionele identiteit en zelfstandigheid, van het bij een concentratie betrokken persorgaan, gewaarborgd zou worden. Het redactiestatuut is aan discussie onderhevig: het statuut zou bij concentraties juist belemmerend werken en het redactionele management juist verzwakken. Vanuit dat oogpunt kan het belangrijk zijn een onderzoek naar de positie en werking van het statuut op te starten en daarbij ook stil te staan bij mogelijke verbeterpunten. Om die reden komt dit onderzoek naar de mening van het Bedrijfsfonds de bedrijfstak als geheel ten goede en past dit bovendien binnen de doelstellingen, derhalve is er een uitkering van € 50.575 beschikbaar gesteld.

Alexander Nijeboer voor een onderzoek naar tijdschriftenbranche

Alexander Nijeboer, een freelance bladenmaker en tevens freelance journalist, heeft een aanvraag ingediend voor een onderzoek uitmondend in een publicatie over het maken van tijdschriften in Nederland. Het onderzoek heeft de bedoeling de vakkennis van de tijdschriftenbranche vast te leggen,

zodat alle informatie omtrent de geschiedenis van de bladenbranche en het bedenken, uitwerken en uitgeven van tijdschriftconcepten voor de bedrijfstak beschikbaar komt, met name voor kleinere uitgeverijen en zelfstandige professionals. Door het onderzoek hoopt Nijeboer een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van nieuw te lanceren tijdschriften en aan de pluriformiteit in de kiosk.

In 2000 en 2001 heeft GEA adviesgroep in opdracht van het Bedrijfsfonds onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden voor kleine bladen om tot kostenbesparingen te komen vooral als gevolg van nieuwe technische ontwikkelingen. Een van de conclusies was dat kleinere, zelfstandige bladen vooral problemen in hun exploitatie ervaren als gevolg van het ontbreken van voldoende kennis over diverse aspecten van het produceren en uitgeven van hun producten. Welke goedkopere technieken bij het vormgeven toegepast kunnen worden, op welke zaken ze moeten letten bij het beoordelen van drukorders, hoe ze hun organisatie zo efficiënt en effectief mogelijk dienen in te richten hebben ze doorgaans geen weet.

De onderzoeksaanvraag van Nijeboer past zeer goed in de lijn om zelfstandige uitgevers aan kennis te helpen om de continuïteit van de (kleinere) titels te verbeteren c.q. nieuwe titels tot stand te brengen. Om die reden komt dit onderzoek de bedrijfstak als geheel ten goede en past dit binnen de doelstellingen van het Bedrijfsfonds, om die reden is hiervoor een bedrag van ten hoogste € 62.400 beschikbaar gesteld.

Steun voor een haalbaarheidsonderzoek voor Bladwijzer

Voor een haalbaarheidsonderzoek uitmondend in de oprichting van een vereniging van zelfstandige tijdschriftuitgevers heeft het Bedrijfsfonds haar steun toegezegd. Het doel van deze koepel, die de naam Bladwijzer heeft gekregen, is belangenbehartiging en het oplossen van gemeenschappelijke knelpunten, zodat de kleinere uitgeverijen uitzicht blijven houden op een zelfstandige, rendabele exploitatie van hun tijdschrift. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer(s) van de koepel, onder wie Catrien Deys, hoofdredacteur van Cr, een tijdschrift over conservering en restauratie.

Dit onderzoek komt volgens het Bedrijfsfonds de bedrijfstak als geheel ten goede en past het prima binnen de doelstellingen; hoofdzakelijk omdat er aansluiting gevonden wordt bij het onderzoek naar mogelijkheden voor kleine bladen om tot kostenbesparingen te komen, uitgevoerd door GEA adviesgroep in 2000-2001. En naar aanleiding daarvan de georganiseerde bijeenkomsten voor zelfstandige uitgevers, georganiseerd door het Bedrijfsfonds in samenwerking met GEA in 2003 en 2004. Deze bijeenkomsten beoogde bevordering van kennisuitwisseling en stimulering van initiatieven uit de bedrijfstak om gezamenlijk knelpunten te benoemen en op te lossen. Het bedrijfsfonds heeft besloten een bedrag van ten hoogste € 13.700 beschikbaar te stellen voor het haalbaarheidsonderzoek.

Steun voor het onderzoekproject De Nieuwe Reporter

Het onderzoeksproject De Nieuwe Reporter krijgt de vorm van een groepsweblog waar onderzoek naar de invloed van nieuwe media op de journalistiek wordt gedaan, gepubliceerd en gearchiveerd. Het onderzoek wordt gecoördineerd door onderzoekers van de afdeling Mediastudies van de faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. De onderzoekers constateren dat de traditionele media te kampen hebben met een teruglopende belangstelling, terwijl er aan de andere kant (vooral via internet) nieuwe mogelijkheden opduiken, waarvan de potentie en effectiviteit als dragers van serieuze journalistieke informatie onvoldoende zijn onderzocht en beproefd. Om meer kennis op dat terrein beschikbaar te krijgen, willen zij een groepsweblog opzetten, waar verslag wordt gedaan van, en gedebatteerd over, technologische, culturele en beroepsmatige ontwikkelingen en waar onderzoek ter discussie staat naar mogelijkheden voor de bedrijfstak om de publieke sfeer in stand te houden. De weblog zal ook als opslagplaats en encyclopedie voor informatie rond het thema dienen.

Het Bedrijfsfonds honoreert de aanvraag voor een bedrag van hoogstens € 115.000, nu het onderhavige onderwerp verband houdt met haar doelstelling. Recent voor de aanvraag van De Nieuwe Reporter heeft het Bedrijfsfonds de discussiebijeenkomst Leve de krant ?! georganiseerd waarin nieuwe ontwikkelingen op het gebied van (internet)journalistiek en techniek

centraal stonden en de wijze waarop journalistiek en uitgeverij op die nieuwe mogelijkheden kunnen inspelen. Voorliggende aanvraag sloot aan op de bijeenkomst en zou gezien kunnen worden als een voortzetting van die discussie, maar dan online, waarbij tevens gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die internet biedt om die discussie te kunnen voeren.

De Koninklijke Bibliotheek voor Magazine!

De Koninklijke Bibliotheek heeft een steunaanvraag ingediend voor een onderzoek gericht op de vraag naar de maatschappelijke en cultuurhistorische rol van publiekstijdschriften in de Nederlandse samenleving in de afgelopen 150 jaar. De onderzoeksresultaten zullen worden gebruikt voor het inrichten van een tentoonstelling, voor een website, voor een boek met de titel Magazine! dat bestaat uit ruim 100 artikelen, waarin ook het vraagstuk van de toekomst van tijdschriften aan de orde komt, en voor een uit te geven tijdschrift. Bij het onderzoek dat de Koninklijke Bibliotheek wil uitvoeren, wordt onder meer ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De impact van 150 jaar publiekstijdschriften op mens en maatschappij en vice versa; hoe tijdschriften bijdragen aan meningsvorming;
- De vraag of tijdschriften ontwikkelingen in de maatschappij volgen of dat de maatschappij ontwikkelingen in tijdschriften volgt;
- De objectiviteit en subjectiviteit van publiekstijdschriften in hun berichtgeving. Wordt er verschillend gerapporteerd over één (nieuws)feit in verschillende tijdschriften? Op welke manier functioneren publiekstijdschriften als spiegel van de samenleving?

Gelet op de aard van het onderzoek zal het onderzoek de persbedrijfstak als geheel ten goede komen en past het binnen de doelstellingen. Om die reden is besloten de aanvraag te honoreren en is er een bedrag van maximaal € 40.000 beschikbaar gesteld aan de Koninklijke Bibliotheek.

2.5. Bezwaar en beroep

Sedert het moment dat de Mediawet in 1988 in werking trad functioneren wij als zelfstandig bestuursorgaan. Dit brengt met zich mee dat aanvragers de mogelijkheid hebben om tegen onze beslissingen in geweer te komen. Dit geschiedt op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb). Hierin is tevens de rechtsgang bepaald die aanvragers kunnen volgen indien zij een beschikking van het Stimuleringsfonds willen aanvechten. In 2005 is de aanvraag voor de startende sportkrant Goal! afgewezen. Dit heeft geleid tot een bezwaarschrift tegen afwijzing van een steunaanvraag.

Het besluit om de steunaanvraag af te wijzen is gebaseerd op de overwegingen van artikel 129, tweede lid, onderdeel b van de Mediawet, dat stelt dat financiële steun uit het Bedrijfsfonds kan worden verleend ten behoeve van persorganen, die in belangrijke mate nieuws, analyse, commentaar en achtergrondinformatie bevatten over een gevarieerd deel van de maatschappelijke actualiteit, mede in het belang van de politieke meningsvorming. Naar de mening van het Bedrijfsfonds gaat Goal! weliswaar nieuws en nieuwsbespiegeling bevatten, maar dat zal voornamelijk betrekking hebben op sport in al haar facetten. Sport staat daarmee centraal en niet de maatschappelijke actualiteit. Het Bedrijfsfonds kan daarom niet anders dan concluderen dat het blad niet aan de voorwaarde voldoet dat er in belangrijke mate een gevarieerd deel van de maatschappelijke actualiteit, mede in het belang van de politieke meningsvorming, wordt behandeld.

3. Onderzoek, studie & seminar

Behoudens het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de pers, voor zover van belang voor de informatie en opinievorming, zijn wij belast met het verrichten dan wel doen verrichten van onderzoek betreffende het functioneren van de pers. Deze onderzoeken worden uitgevoerd in opdracht van het Bedrijfsfonds en vinden plaats naast de onderzoeken die subsidie ontvangen op grond van een aanvraag. In 2005 is er opdracht gegeven tot het uitvoeren van het onderzoek lokale en regionale informatievoorziening in Nederlandse gemeenten en zijn er resultaten beschikbaar gekomen van verschillende onderzoeken, waarvan hieronder een samenvatting wordt gegeven. Op onze site (www.svdv.nl) zijn de volledige onderzoeksresultaten te vinden.

Bovendien is er in het verslagjaar uit eigen onderzoeksmiddelen een financiële bedrage gegeven aan de Fontys Hogeschool ten behoeve van hulp bij publicatie van het jubileumboek. Dit geschiedde overigens in combinatie met de PR-activiteiten van het Bedrijfsfonds.

3.1. Onderzoek

In het verslagjaar is opdracht gegeven tot het uitvoeren van het onderzoek lokale en regionale informatievoorziening in Nederlandse gemeenten, waarbij de nadruk komt te liggen op de formele nieuwsvoorziening. Het onderzoek wordt uitgevoerd door dr. M. Vergeer van de Radboud Universiteit Nijmegen. Formele nieuwsvoorziening onderscheidt zich van informele nieuwsvoorziening doordat het wordt verzorgd door geïnstitutionaliseerde werkwijzen vaak vervat binnen organisaties die dit werk als hoofdtaak beschouwen. Volgens Vergeer kent onderzoek naar lokale en regionale media in Nederland een lange traditie, bestaande uit twee belangrijke onderzoeksgebieden. Onderzoeksgebied één richt zich voornamelijk op aanbodstructuren in Nederland en het tweede onderzoeksgebied betreft de ontvangergerichte benadering, waar de burger als

consument van nieuws en informatie uit de gemeente en regio centraal staat. Het beoogde onderzoek zal zich verder ook richten op de actuele en integrale beschrijving van lokale medialandschappen.

Onderzoeksresultaten

De resultaten van het onderzoek naar de digitale krantenwijk in Haarlem en Heerlen uitgevoerd door Susan van der Wijst zijn beschikbaar gekomen, evenals de resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Netkwesties. Dit laatste betreft een onderzoek naar de kansen en bedreigingen van internet en daarmee samenhangende technologische veranderingen voor de journalistieke productie en de exploitatie van persorganen.

Kranten nemen de wijk

Verslag van onderzoek naar de digitale krantenwijk in Haarlem en Heerlen uitgevoerd door Susan van der Wijst, begeleid door Alexander Pleijter, vanuit faculteit Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Al meer dan 25 jaar laten steeds meer lezers kranten links liggen en dat maakt dat het harde tijden zijn voor de regionale dagbladen in Nederland. Uitgevers en redacties proberen met diverse maatregelen en nieuwe initiatieven het tij te keren. In het verslag over de digitale krantenwijk in Haarlem en Heerlen staat zo'n initiatief centraal. Het gaat om een praktijkexperiment voor wijkgerichte journalistiek waar met behulp van wijksites door het Haarlems Dagblad en het Limburgs Dagblad getracht is de band met lezers in stadswijken op te vijzelen. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat een actieve inzet en regelmatige aanwezigheid van journalisten in de wijk een belangrijke factor is voor het welslagen van wijkgerichte journalistiek. Ondanks beperkte actieve medewerking van wijkbewoners bleek er veel waardering voor de wijksites. Er bestaat behoefte aan een wijkgericht medium dat diverse functies kan verenigen. Op basis van de bezoeksredenen zijn een viertal functies te onderkennen die wijkbewoners verwachten van een wijksite, namelijk: informatie-, agenda-, oriëntatie- en interactiefunctie.

Om deze functies goed te kunnen waarmaken is professionele bezetting van de redactie die een wijksite maakt vrijwel onontbeerlijk. Journalisten die investeren in contacten in de buurt en regelmatig aanwezig zijn in de straten komt nieuws ter ore en kunnen eigenhandig in het oog houden wat er gebeurt en verandert in de wijk. Zonder die input lijkt het erg moeilijk om tegemoet te komen aan de verwachtingen die wijkbewoners hebben van een goede wijksite.

Over het algemeen blijkt een journalistieke wijksite voor wijkbewoners van toegevoegde waarde te kunnen zijn. Voor de stadsredactie van de betrokken kranten is die toegevoegde waarde minder evident. Slechts enkele keren druppelde bijdragen van de wijkjournalisten door naar de papierenkrant. Als zich nieuwswaardige zaken afspeelden in de betreffende wijken namen andere verslaggevers van de stadsredactie bij tijd en wijle de verslaggeving voor hun rekening. Dit werd veroorzaakt doordat de twee proefprojecten in de praktijk als zelfstandige eenheid hebben geopereerd. De wijkverslaggeving was geen onderdeel van de stadsredactie waardoor er geen onderlinge afspraken zijn geweest over zinvolle onderwerpen en taakverdeling. De wijkgerichte journalistiek heeft zich daardoor niet duidelijk kunnen profileren als waardevolle journalistieke aanpak voor de verslaggeving van een stadsredactie van regionale dagbladen.

Nieuwe media, nieuwe bezems

Een oriënterend journalistiek onderzoek naar de invloed van nieuwe internettechnologie op het uitgeven en de journalistiek uitgevoerd door Netkwesties.

In 2004 is er een uitkering van € 40.800 beschikbaar gesteld aan Netkwesties ter medefinanciering van een onderzoek naar de kansen en bedreigingen van internet en daarmee samenhangende technologische veranderingen voor de journalistieke productie en de exploitatie van persorganen. Volgens Netkwesties staat de journalistiek economisch en inhoudelijk onder druk, terwijl de technologie juist nieuwe mogelijkheden schept. Door middel van onafhankelijk, inventariserend en journalistiek onderzoek heeft Netkwesties getracht antwoord te vinden op de vraag welke kansen en bedreigingen van

internet uitgaan. Beoogd is een bijdrage te leveren aan het inzicht in de ontwikkeling en het functioneren van de (internet)journalistiek en van (internet)uitgaven in relatie tot de technologische ontwikkelingen en hoe (gedrukte) media op deze ontwikkelingen in kunnen spelen. De focus van dit onderzoek lag op de volgende onderling samenhangende thema's: 1) technologische veranderingen 2) economische ontwikkelingen en 3) journalistiek inhoudelijke veranderingen.

De belangrijkste les uit het onderzoek is de noodzaak voor uitgevers en journalisten om zich ondernemend op te stellen. Als uitgangspunt moeten niet de belangen, maar de kansen genomen worden. De boodschap van Netkwesties is dat er voor de sector kansen liggen indien die behalve distributie ook communicatie als haar specialiteit bij uitstek gaat beschouwen. Als de sector luistert naar de markt, buitengewoon creatief is en zich met plezier zet aan nieuw werk is er geen reden voor doemdenken. Schaalvergroting en saneringen: ze zijn onontkoombaar en zullen een aanzienlijke bres slaan in een branche in verval. De kunst is het moede hoofd daar niet naar te laten hangen, maar nieuwe paden en beken te treffen. Deze paden en beken bestaan, zo is duidelijk naar voren gekomen in dit onderzoek.

3.2. Studie

In de reeks studies voor het Bedrijfsfonds voor de Pers worden werkstukken gepubliceerd die met financiële steun en mede ten behoeve van de werkzaamheden van het Fonds tot stand zijn gekomen. In 2005 is het onderzoek naar de invloed van het lezen van online gedrukte dagbladen op de publieke agenda in Nederland uitgevoerd en maakt deel uit van de reeks Studies (S14).

Online kranten en maatschappelijke betrokkenheid

Een onderzoek naar de invloed van het lezen van online gedrukte dagbladen op de publieke agenda in Nederland.

In hoeverre leveren Nederlandse online kranten een bijdrage aan de kennis van maatschappelijke onderwerpen van hun lezers, in vergelijking met

traditionele (gedrukte) versies? Die vraag stond centraal in een studieonderzoek van Ester de Waal en Klaus Schoenbach in samenwerking met Edmund Lauf, verbonden aan The Amsterdam School of Communications Research (ASCoR), Universiteit van Amsterdam.

Over het algemeen verdringen online kranten de printdagbladen in Nederland (nog) niet. Maar bij jongeren begint mogelijk een ontwikkeling waarbij traditionele kranten vervangen worden door online edities. Daartegenover staat echter dat juist deze jongere groep online krantenlezers andere informatieannalen zoals radio en televisie zelfs frequenter gebruikt. Maar als het verdringen van print door online zich zou versterken, is dat dan erg? Met andere woorden verdwijnt dan ook de belangrijkste functie van het lezen van print dagbladen voor de kennis van onderwerpen uit de publieke discussie? Of wordt ook deze functie door de elektronische edities vervangen? Door de huidige online kranten kennelijk nog niet. Gedrukte dagbladen zijn beter op dit gebied. Alleen hoger opgeleiden die langdurig de websites bezoeken blijken ook uit het aanbod online een grote diversiteit aan actuele thema's te halen. Papieren dagbladen daarentegen kunnen minder betrokkenen 'vangen' met hun aanbod van onderwerpen: mensen die in relatief weinig verschillende onderwerpen geïnteresseerd zijn profiteren juist van print kranten, als ze die maar regelmatig ter hand nemen.

Het soort onderwerpen dat beide kranten in staat zijn te verbreden verschilt niet opmerkelijk. Maar sport en financieel-economisch nieuws blijken wel meer het domein van de online kranten te zijn. Online kranten moeten hun lezers kennelijk meer verrassen en leiden, zoals de gedrukte versies dat doen, om meer groepen te betrekken in de maatschappij en ze te informeren over zo veel mogelijk, ook politieke, onderwerpen. Blijkbaar zijn gedrukte versies lang niet voor iedereen even aantrekkelijk, nu ze te kampen hebben met teruglopende oplagen. Vermoedelijk komt dat doordat ze, evenals de webedities, nog te weinig maatwerk leveren. Beide versies kunnen aantrekkelijker worden voor een breder publiek als ze naast de belangrijke generieke informatiebehoefte ook zouden voorzien in de individuele informatiebehoefte van iedere lezer. Krantenlezers zouden meer mogelijkheden moeten krijgen om individueel relevante informatie te

ontvangen uit de overvloed van aanwezig (maar vaak niet gepubliceerd) materiaal. Het lezen van online kranten gaat niet ten koste van de tijd die besteed wordt aan papieren kranten en ook het gebruik van andere media wordt niet verdrongen. Bij jongeren lijken traditionele kranten echter wel vervangen te worden door online edities: hierbij concurreert het lezen van de webedities met het überhaupt nog ter hand nemen van de traditionele krant.

3.3. Seminar

‘Leve de krant!?’

Het Bedrijfsfonds voor de Pers heeft in mei 2005 de discussiebijeenkomst ‘Leve de krant!?’ georganiseerd. De Toekomstraad, een panel van kunstenaars en media- en communicatiedeskundigen, heeft nagedacht over de toekomst van de media en het mediagebruik in Nederland. Zij presenteerde die middag een essay met daarin geen kant en klare conclusies, maar visies en ideeën die tot nadenken moeten prikkelen. Zal de televisie in de toekomst nog een functie als nieuwsmedium vervullen? Zullen kranten hun voortrekkersrol als nieuwsleverancier behouden? Of is die rol weggelegd voor het internet? En welke rol vervullen journalisten hierin? Wordt hun rol dusdanig dat er een transfermarkt voor journalisten ontstaat? Verschillende onderzoekers en analisten hebben zich die middag bezig gehouden met de vraag wat journalistiek aan het begin van de 21^e eeuw inhoudt. Zij voorzagen onder meer dat de rol van journalist verschuift van ‘beschrijver’ naar ‘duider’. Wat is de rol van het internet daarbij? Hoe dienen opleidingen voor de journalistiek daarop in te spelen?

Het Bedrijfsfonds voor de Pers signaleerde in het beleidsessay ‘Tussen krantebedrijf en mediaconcern’ (1992) reeds dat de krant alleen, gegeven de terugloop in oplagen en advertentievolumina, in de toekomst een te smalle basis is voor een dagbladonderneming. Middels productinnovatie kan hierop in worden gespeeld, maar hoe dan? Het zou voor de hand liggen die ondernemingen toe te staan bijvoorbeeld omroep op commerciële basis te verzorgen en aldus positie te kiezen in het scala van mogelijkheden tussen krantenbedrijf en mediaconcern. De Wetenschappelijke Raad voor het

Regeringsbeleid bepleitte in zijn rapport 'Focus op Functies', mede gezien de maatschappelijke functies van media-aanbieders, eveneens een versoepeling van de beperkingen voor de omvang en concentratie van aanbieders. De discussiebijeenkomst is georganiseerd om dit soort onderwerpen nader en mede in relatie tot elkaar te belichten.

In de middag werden drie presentaties verzorgd. Melcher de Wind en Ad de Jong presenteerde het essay van de Toekomstraad 'Visies en ideeën over media en mediagebruik'. Peter Olsthoorn deed verslag van het onderzoek van Netkwesties naar pers en nieuwe media en Mark Deuze vergeleek de bevindingen betreffende journalistiek in het elektronische tijdperk in Nederland en Amerika.

Hierna stonden de ontwikkelingen in het medialandschap, het antwoord hierop vanuit journalistiek en uitgeverij en de vraag hoe de (elektronische) krant in 2010 er uit zal zien centraal. In een drietal forumdiscussies lieten Monique van Dusseldorp, Richard van der Wurff (UvA), Erik van Heeswijk (NVJ), Frank Huysmans (SCP), Wiel Schmetz (Fontys), Loes de Vos (De Nieuwe Omroep), Roland Pelle (Kidsweek), Angèle Goossens (Publishing for Results), Harry Bouwman (De Telegraaf Nieuwe Media), Marleen Stikker (Waag Society), Pieter Broertjes (de Volkskrant), Hans Verploeg (NVJ) en Kees Spaan (NUV, Groep Dagbladen) hun licht over deze problematiek schijnen.

Tot slot liet trendwatcher Adjiedj Bakas zich als mediaconsument uit over de toekomst van de krant.

4. Financieel jaarverslag 2005

4.1. Jaarrekening 2005

Balans per 31 december 2005
(na voorgestelde resultaatbestemming)

		2005		2004	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa					
Inrichting en inventaris	1	P.M.		P.M.	
Som der vaste activa			P.M.		P.M.
Vlottende activa					
Steunverleningskredieten	2	2.577.170		2.424.413	
Te vorderen interest	3	332.719		298.198	
Vooruitbetaalde en te ontvangen bedragen	4	23.782		20.030	
Liquide middelen	5	11.753.362		12.768.820	
Som der vlottende activa			14.687.033		15.511.461
			14.687.033		15.511.461
Vermogen	6		10.385.086		11.191.247
Voorzieningen					
Voorziening kredietverlening	7		1.618.236		1.438.379
Verplichtingen uit hoofde van steunverleningskredieten			283.885		223.264
Kortlopende schulden	8		2.399.826		2.658.571
			14.687.033		15.511.461

Staat van baten en lasten over 2005

	2005		2004	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten				
Interestbaten minus -lasten		460.960		527.359
Overige baten		643		701
		<u>461.603</u>		<u>528.060</u>
Lasten				
Individuele steunverlening				
■ Subsidies:				
- Financiële steun t.b.v. persorganen		235.821		251.525
- Financiële steun t.b.v. onderzoek in opdracht van derden en gezamenlijke projecten van persorganen		211.934		794.823
- Financiële steun t.b.v. minderhedenbladen		-		174.710
- Financiële steun t.b.v. journalistieke internet-informatie-producten		26.520		274.154
	9	<u>474.275</u>		<u>1.495.212</u>
■ Voorziening kredietverlening	10	<u>179.857</u>		<u>-126.000</u>
		654.132		1.369.212
Onderzoekskosten		134.958		209.963
Apparaatskosten				
Bestuurskosten		90.832		72.809
Personeelskosten		211.074		196.477
Bureaustkosten		136.700		139.811
Algemene kosten		40.068		50.449
		<u>478.674</u>		<u>459.546</u>
Saldo		<u><u>-806.161</u></u>		<u><u>-1.510.661</u></u>

4.2. Toelichting behorende tot de jaarrekening 2005

1. Algemeen

Het Bedrijfsfonds voor de Pers is ingesteld op grond van artikel 123 van de Mediawet welke is ingegaan op 1 januari 1988. De wet is sindsdien enige malen aan wijziging onderhevig geweest. De bepalingen in de Mediawet zijn nader uitgewerkt in het Mediabesluit. Het Fonds heeft rechtspersoonlijkheid.

Doelstelling van het Bedrijfsfonds voor de Pers is het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de pers voor zover die van belang is voor de informatie en opinievorming. Taken van het Bedrijfsfonds zijn onder andere het verlenen van financiële steun ten behoeve van persorganen en het verrichten dan wel doen verrichten van onderzoek met betrekking tot het functioneren van de pers. De verantwoordelijkheid voor het cultuur- en mediabeleid berust bij de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De financiële steunverlening kan volgens de Mediawet en het Mediabesluit als volgt plaatsvinden:

- als steun aan afzonderlijke persorganen in de vorm van kredieten en kredietfaciliteiten ten behoeve van een project gericht op een rendabele exploitatie binnen een redelijke periode;
- als steun aan afzonderlijke persorganen in de vorm van een uitkering ten behoeve van een eenmalige reorganisatie van een persorgaan indien het project niet op doeltreffende wijze kan worden uitgevoerd met behulp van een krediet of kredietfaciliteit;
- als steun in de vorm van een uitkering ten behoeve van dagbladen, waarvan de exploitatie in het jaar waarover steun wordt verleend verlieslijdend is geweest als gevolg van hun oplage en verspreidingspositie, de zogenaamde Compensatieregeling voor Dagbladen;
- als steun in de vorm van een uitkering voor gezamenlijke projecten van persorganen, gericht op structurele verbetering van de exploitatiepositie van die persorganen binnen een redelijke termijn;
- als steun in de vorm van een uitkering ten behoeve van organisatie-onderzoek gericht op de structurele verbetering van de exploitatie van een persorgaan;

- als steun in de vorm van een uitkering voor onderzoek ten behoeve van de persbedrijfstak als geheel mits het onderzoek past in de doelstellingen van het Fonds.

Verder kan sinds 12 juli 2002 steunverlening aan uitgevers plaatsvinden op grond van de “Tijdelijke subsidieregeling minderhedenbladen en journalistieke internet-informatieproducten”. De uitvoering van deze regeling is door de staatssecretaris van OCW opgedragen aan het Bedrijfsfonds voor de Pers en is bestemd voor:

- persorganen die gericht zijn op culturele en etnische minderheden indien de continuïteit dan wel het starten van het persorgaan in gevaar is, respectievelijk niet mogelijk is; en
- projecten gericht op de totstandkoming en verspreiding van journalistieke informatieproducten via het internet.

Sedert het inwerking treden van de Mediawet op 1 januari 1988 werd jaarlijks door de verantwoordelijke bewindspersoon bepaald of bedragen aan het Bedrijfsfonds voor de Pers ter beschikking werden gesteld ten behoeve van de financiële steunverlening door het Fonds. Eind 1991 is de Mediawet op een aantal punten gewijzigd in het kader van de Wet Landelijke Commerciële Omroep. Een aanpassing van de wijze van financiële voeding van het Bedrijfsfonds maakte deel uit van deze wetswijziging.

Bepaald is dat de verantwoordelijke bewindspersoon, jaarlijks zal vaststellen welk percentage van de inkomsten van de Stichting Etherreclame én van de inkomsten van commerciële omroepinstellingen, die op grond van de wet toestemming hebben gekregen als bedoeld in artikel 71b van de Mediawet, wordt uitgekeerd ten behoeve van het Fonds. De wet bepaalt verder dat dit percentage niet hoger zal zijn dan 4%.

Tijdens het kennismakingsgesprek met staatssecretaris mr. M.C. van der Laan op 9 september 2003 is de voeding van het Bedrijfsfonds ter sprake gebracht. Zij heeft vervolgens per brief van 16 december 2003 aangegeven dat zij vooralsnog van mening is dat het fonds over voldoende middelen beschikt om zijn taken naar behoren uit te voeren. Verder heeft zij besloten om in het kader van de bezuinigingstaakstelling vanaf 2004 in de mediabegroting af te zien van een structurele dotatie ad EUR 2,3 miljoen aan het Bedrijfsfonds.

Vanaf het jaar 1989 tot en met het jaar 2005 zijn voor het Bedrijfsfonds geen financiële middelen beschikbaar gekomen uit hoofde van de daartoe in de Mediawet getroffen regelingen, omdat naar het oordeel van de verantwoordelijke bewindspersoon, de financiële middelen, waarover het Fonds reeds beschikte, voldoende waren te achten voor de uitoefening van de functie van het Bedrijfsfonds in deze jaren. Gelet op de situatie waarin de persbedrijfstaking verkeert en de geconstateerde toename van het aantal aanvragen heeft het Bedrijfsfonds de staatssecretaris, bij het aanbieden van de begroting 2005, laten weten dat het op basis van een meerjarenraming voldoende middelen heeft om haar functie tot en met 2010 te blijven uitoefenen.

2. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De activa en passiva zijn opgenomen voor de nominale waarde tenzij anders is vermeld. Uitkeringen aan persorganen uit hoofde van de steunverlening, die niet het karakter hebben van een kredietverlening, worden als last verantwoord in het verslagjaar waarin door het bestuur van het Bedrijfsfonds voor de Pers een besluit tot uitkering is genomen.

Op grond van de Mediawet kan individuele financiële steunverlening in de vorm van kredieten en kredietfaciliteiten aan persorganen onder andere plaatsvinden, indien de noodzakelijke steun niet of niet afdoende op andere wijze kan worden verkregen. Gezien de omvang van de kredietverlening en gelet op de inherente risico's die voor het Bedrijfsfonds voor de Pers uit de wettelijke taak voortvloeien wordt een voorziening noodzakelijk geacht. Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt uitgegaan van de specifieke risico's in elk van de uitstaande kredieten. De mutaties in deze voorziening worden in de Staat van Baten en Lasten verantwoord onder het hoofd "Voorziening kredietverlening".

Bij de kredietverlening aan persorganen is in het algemeen overeengekomen dat er rente over het verstrekte krediet moet worden voldaan. In sommige gevallen wordt gelijktijdig bepaald dat indien overigens aan de voorwaarden van het krediet wordt voldaan, de rente geheel of gedeeltelijk kan worden kwijtgescholden. Om deze reden worden rentebaten uit dezen hoofde eerst na

ontvangst in de jaarrekening verwerkt.

De overige lasten en baten worden verantwoord in het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

1. Inrichting en inventaris

Aanschaffingen worden in het jaar van aanschaf volledig afgeschreven. In 2005 is in verband hiermee EUR 4.328 aan kosten verantwoord onder bureaunkosten.

2. Steunverleningskredieten

	2005 EUR	2004 EUR
Stand 1 januari	2.424.413	2.280.413
Bij: verstrekte nieuwe kredieten	263.382	270.000
Af: omzetting steunverleningskrediet in financiële steun t.b.v. persorganen	-	-126.000
Af: ontvangen aflossing	-110.625	-
	<hr/>	<hr/>
Stand 31 december	2.577.170	2.424.413
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

3. Te vorderen interest

	2004 EUR	2003 EUR
Deposito's	251.334	251.734
Spaarrekeningen	81.385	46.464
	<hr/>	<hr/>
	332.719	298.198
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

4. Vooruitbetaalde en te ontvangen bedragen

	2004 EUR	2003 EUR
Stichting Diversity Affairs	10.000	10.000
Huur en servicekosten pand	12.652	-
Vooruitbetaalde abonnementen	589	2.645
Banda Uitgeverij	-	6.000
Vooruitbetaalde kopieerkosten	-	639
Overige	541	746
	<hr/>	<hr/>
	23.782	20.030
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

5. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen per 31 december 2005 bestaat uit de op de bankrekeningen beschikbare middelen. De onder de liquide middelen opgenomen deposito's zijn als volgt samengesteld:

Looptijd	Rente	Bedrag EUR
Van 24-02-2000 tot 24-02-2009	4,40%	4.537.802
Van 24-02-2000 tot 24-02-2010	6,00%	1.588.231

6. Vermogen

	2005 EUR	2004 EUR
Stand 1 januari	11.191.247	12.701.908
Af: saldo boekjaar	-806.161	-1.510.661
Stand 31 december	<u>10.385.086</u>	<u>11.191.247</u>

7. Voorziening kredietverlening

	2005 EUR	2004 EUR
Stand 1 januari	1.438.379	1.564.379
Bij: dotatie ten laste van het resultaat	179.857	-
Af: onttrekking ten gunste van het resultaat	-	-126.000
Stand 31 december	<u>1.618.236</u>	<u>1.438.379</u>

8. Kortlopende schulden

	2005 EUR	2004 EUR
Overige schulden en overlopende passiva	<u>2.399.826</u>	<u>2.658.571</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	2005 EUR	2004 EUR
Uitkeringen uit hoofde van individuele steunverlening	2.348.069	2.573.341
Overige	51.757	85.230
	<u>2.399.826</u>	<u>2.658.571</u>

9. Subsidies

	2005 EUR	2004 EUR
Financiële steun ten behoeve van persorganen:		
■ Ekin Media ten behoeve van het blad Ekin	173.786	-
■ Uitgeverij Van Gennep Tijdschriften B.V. ten behoeve van het maandblad Contrast	60.000	-
■ Novib Oxfam Netherlands ten behoeve van het door Novib uitgegeven blad OnzeWereld	23.335	-
■ Keesings Historisch Archief ten behoeve van een marketingcampagne	-21.300	-
■ Stichting Diversity Affairs ten behoeve van het blad Mzine	-	151.240
■ Boom Courantuitgeverij ten behoeve van het project internet-portaal (Prima Plaza)	-	-19.715
■ Banda Uitgeverij ten behoeve van het nieuwsblad van Noord Oost Friesland	-	120.000
	<u>235.821</u>	<u>251.525</u>

	2005 EUR	2004 EUR
Financiële steun ten behoeve van onderzoek in opdracht van derden en gezamenlijke projecten van persorganen:		
■ Universiteit van Amsterdam ten behoeve van het onderzoek van het opzetten en onderhouden van een groepsweblog, De Nieuwe Reporter	115.000	-
■ Instituut voor Informatierecht ten behoeve van het onderzoek naar de betekenis, status en inhoud van het redactiestatuut bij dagbladen	50.575	-
■ Koninklijke Bibliotheek ten behoeve van een onderzoek naar de tentoonstelling Magazine!	40.000	-
■ Alexander Neijeboer ten behoeve van een onderzoek uitmondend in een publicatie over het maken van tijdschriften in Nederland	31.200	-
■ Bladwijzer ten behoeve van het haalbaarheidsonderzoek naar de oprichting van een vereniging van zelfstandige tijdschriftuitgevers	13.700	-
■ Stichting Integratie Allochtonen ten behoeve van het onderzoek voor het Europees Multicultureel Magazine Media Project (EM3)	-36.302	-
■ Faculteit der Politieke en Sociaal-Culturele Wetenschappen ten behoeve van een onderzoek inzake de conferentie Journalistieke Cultuur in de twintigste eeuw	-2.048	-
■ Stichting Het Nederlands Persmuseum ten behoeve van het onderzoeks- en tentoonstellingsproject "Van levensles tot lifestyle"	-191	-
■ Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) ten behoeve het onderzoek Investigative Journalism in Europe	-	38.300
■ Raad voor de Journalistiek ten behoeve van een onderzoek	-	-8.930
Transport	<u>211.934</u>	<u>61.523</u>

	2005 EUR	2004 EUR
Transport	211.934	61.523
■ The Amsterdam School of Communications Research (ASCoR) ten behoeve van het onderzoek Diversificatie en Pluriformiteit in het nieuws	-	29.453
■ Freelancers Associatie ten behoeve van een onderzoek naar de positie van freelance journalisten	-	6.700
■ Cebuco ten behoeve van het haalbaarheidsonderzoek naar standaardisatie van kleur van het drukwerk van dagbladen	-	-4.000
■ Etnomediair ten behoeve van een onderzoek naar het bereik van cultuurgebonden media in Nederland	-	-42.500
■ Nederlandse Nieuwsbladpers (NNP) ten behoeve van het onderzoek 60 jaar nieuwsbladgeschiedenis	-	30.000
■ Bond van Adverteerders (BVA) ten behoeve van onderzoek naar de toekomst van media en mediagebruik in Nederland (Toekomstraad)	-	10.000
■ Netkwesties B.V. ten behoeve van een onderzoek	-	40.800
■ NNP Organisatie van Lokale Nieuwsmedia ten behoeve van professionalisering van lokale kranten	-	15.000
■ Media Groep Limburg ten behoeve van onderzoek naar de uitwerkingen van een nieuwe journalistieke methodiek	-	680.000
	<hr/> 211.934	<hr/> 794.823
Financiële steun t.b.v. minderhedenbladen		
■ Stichting Fudsek ten behoeve van het blad Mavis Magazine	-	115.000
■ Maasland Uitgeverij ten behoeve van het blad Archipel	-	59.710
	<hr/> -	<hr/> 174.710

	2005 EUR	2004 EUR
Financiële steun t.b.v. journalistieke internet-informatie-producten		
■ Stichting Rebel Today ten behoeve van het internetplatform Rebeltoday	-	-20.000
■ Vereniging De Nieuwe Omroep ten behoeve van de site Moveyourass.tv	-	-590
■ Stichting HinduLife ten behoeve van een promotiecampagne voor het digitale magazine HinduLife	-	67.464
■ Twentedigitaal.nl B.V. ten behoeve van het brengen van lokaal nieuws voor de Twentse bevolking via internetportals	-	179.760
■ Stichting Nedsom ten behoeve van een internet-informatieproduct	-	47.520
■ Stichting Promolat ten behoeve van het internet-informatieproduct Noticias	26.520	-
	<hr/> 26.520	<hr/> 274.154
	<hr/> 474.275	<hr/> 1.495.212

10. Voorziening kredietverlening

Verwezen wordt naar de specificatie onder het hoofd 'Voorziening kredietverlening' op pagina 42.

4.3. Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2004 van het Bedrijfsfonds voor de Pers te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van het Bedrijfsfonds. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van het fonds daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2004 en van het resultaat over 2004 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,

KPMG Accountants N.V.

L.H. Barg RA